

Læknablaðið

THE ICELANDIC MEDICAL JOURNAL

Efnisyfirlit

Læknablaðið 2021; 107: 1-628

Efnisyfirlit 2021

LÆKNABLAÐIÐ 2021; 107: 1-628

1. tbl. 2021

Læknar ráku lestina sem skilaði sér, rætt við Sigurveigu Pétursdóttur	
Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	3
Visindi og heilbrigðiskerfið - mikilvægi Læknablaðsins Helga Ágústa Sigurjónsdóttir	7
Langlífi og heilbrigðisþjónusta Ólafur Samúelsson	9
Algengi og þróun geðraskana og geðlyffjanotkunar meðal íbúa íslenskra hjúkrunarheimila frá 2003 til 2018 Páll Biering, Ingibjörg Hjaltadóttir	11
Viðhorf hjúkrunarfræðinga og almenn viðhorf til ákæru vegna alvarlegra sjúklingsaátvika í heilbrigðisþjónustu: Eru blikur á lofti? Sigurbjörg Sigurgeirsdóttir, Elísabet Benedikz, Anna María Þórðardóttir	17
Tiðatengt loftbrjóst vegna endómetríosu í lungu - sjúkratilfelli Ásdís Kristjánsdóttir, Gunnar Myrdal, Margrét Sigurðardóttir, Reynir Tómas Geirsson	24
Fréttasíðan	28
Úr penna stjórnarmanna LÍ. Læknafélagið um áramót Reynir Arngrímsson	31
Ver Vestfirði fyrir smitum, Súsanna Björg Ástvaldsdóttir er undæmislæknir sóttvarna þar Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	32
Dagur í lífi HNE-læknis á Akureyri Hannes Petersen	35
Sagan sýnir að við lærum mest af mistökum segir Magnús Gottfredsson Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	36
Tæknin færir lækna frá tölvunni til sjúklingsins, segja Guðrún Ása Björnsdóttir og Berglind Bergmann Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	40
Ísland getur verið í fararbroddi við að tryggja betri heilsu fólks og erfðafræði mun gjörbylta læknisfræðinni, segir Hans Tómas Björnsson Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	42
Frá Embætti landlæknis 26. pistill. Tauga- og geðlyffjanotkun á Norðurlöndum Alma Dagbjört Möller, Ólafur B. Einarsson	45
Smásaga úr héraði Magnús R. Jónasson	46
Lögfræði 39. pistill. „Helgunin“ Dögg Pálsdóttir	48
Öldungadeildin. Urtagarðurinn í Nesi í 10 ár Lilja Sigrún Jónsdóttir	49
Læknadagar 2021, 18.-22. janúar - dagskrá	50
Liprir pennar. Plágurmar Högni Óskarsson	5

2. tbl. 2021

Ég kem til með að sakna fólksins á bráðamóttökunni, segir Jón Magnús yfirlæknir Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	55
Kinalífselíxir og nútímaheilsa Arnór Víkingsson	63
Hvers vegna á ekki að skima konur á aldrinum 40-49 ára fyrir brjóstkrabbameini? Ástriður Stefánsdóttir	65
Tengsl þráláttra líkamlegra einkenna við þunglyndi og kviða hjá þeim sem leituðu til heilsugæslu Sigrún Ólafsdóttir Flóvenz, Elín Broddadóttir, Sturla Brynjólfsson, Agnes Sigríður Agnarsdóttir, Paul M. Salkovskis, Jón Friðrik Sigurðsson	67
Heilkenni skammvinnis höfuðverkar með brottfallseinkennum og eitilfrumuhækkun í mænuvökva. Tvö sjúkratilfelli og yfirlit Helgi Kristjánsson, Ólafur Árni Sveinsson	74
Eldri heimildir um heyöflun og heysjúkdóma á Íslandi Davíð Gíslason, Tryggvi Ásmundsson, Einar G. Pétursson	78
Fréttasíðan	86
Úr penna stjórnarmanna. Eins árs COVID-lærdómur Indriði Einar Reynisson	89
Tveir af tíu glíma við frjökornaofnæmi hér á landi, rætt við Michael Clausen Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	90

Hvetur til vakningar um að verkjastilla sykursjúka, - Páll Ragnar Karlsson Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	94
Tvö mRNA-bóluefni gegn COVID-19 samþykkt á Íslandi Már Kristjánsson	97
Við læknar verðum að fá tækifæri til endurheimtar, segja Margrét Ólafía Tómasdóttir og Kristín Sigurðardóttir Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	98
Vill að offita sé meðhönduð sem sjúkdómur: Tryggvi Helgason Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	100
Dagur í lífi yfirlæknis HSU á Höfn í Hornafirði og undæmislæknir sóttvarna á Suðurlandi Elín Freyja Hauksdóttir	103
Bréf til blaðsins. Krabbameinsleitin á krossgötum og hvert stefnir nú? Reynir Tómas Geirsson	104
Bréf til blaðsins. Henta lágkolvetnamataræði og föstur í þjálfun? Sigríður Lára Guðmundsdóttir, Birna Vardardóttir, Elísabet Margeirsdóttir, Gréta Jakobsdóttir, Vaka Rögnvaldsdóttir, Anna Sigríður Ólafsdóttir	106
Öldungadeild. Ferð öldungadeildar LÍ á Snæfellsnes 22.-24. ágúst 2020 Kristófer Þorleifsson	108
Liprir pennar. . . á forsíðuna á Rolling Stone! Unnsteinn Ingi Júlíusson	110

3. tbl 2021

Tekið hafi verið á ómannúðlega álagi á íslenska lækna, rætt við Pál Matthíasson Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	115
Bylting í þróun bóluefna Ingileif Jónsdóttir	119
Ofþyngd þjóðar - hvað getum við gert? Rafn Benediktsson	121
Ábendingar og árangur ósæðarlokusetningar með þræðingartækni (TAVI) á Íslandi Katrín Júniana Lárusdóttir, Hjalti Guðmundsson, Árni Johnsen, Martin Ingi Sigurðsson, Tómas Guðbjartsson, Ingibjörg Jóna Guðmundsdóttir	123
Heysjúkdómar á Íslandi II. Sjúkdómavaldar í heyi og ramnsóknir á Íslandi Davíð Gíslason, Tryggvi Ásmundsson, Þórarinn Gíslason	130
D-vítamínþúskapur fyrir og eftir efnaskiptaaðgerðir á Landspítala Berglind Lilja Guðlaugsdóttir, Svava Engilbertsdóttir, Leifur Franzson, Hjörtur Gíslason, Ingibjörg Gunnarsdóttir	137
Fréttasíðan	144
Úr penna stjórnarmanna. Tiunda heilbrigðisstofnunin: sérfræðilæknisþjónustan Þórarinn Guðnason	147
„Við kölluðum hana alltaf Möggu Odds“ Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	148
Frá Lyffjastofnun. COVID-19-bóluefni og aukaverkanir Guðrún Stefánsdóttir, Elín I. Jacobsen, Hrefna Guðmundsdóttir	151
Stofulæknir segir sjúklingum mismunað í auknum mæli, rætt við Önnu Björnsdóttur Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	152
Sænski sérnámslæknirinn sem vildi sumar í skiptináminu en fékk vetur: Rasmuns Erik Strandmark Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	154
Ástráður í 20 ár: Kynfræðsla á tímum kórónuveirunnar Hugrún Lilja Ragnarsdóttir, Snædis Inga Rúnarsdóttir	157
Frá Embætti landlæknis, 37. pistill. Bensódiazepín og Z-lyf, ólíkar ábendingar en sama verkun Ólafur B. Einarsson, Alma D. Möller	158
Dagur í lífi háls-, nef- og eyrnalæknis Kristján Guðmundsson	159
Bréf til blaðsins. Leghálskrabbameinsleit Krabbameinsfélagsins - árangursmat og gæðaeftirlit Kristján Sigurðsson	160

Saga læknisfræðinnar. Michael DeBakey og ríki hans Þórður Harðarson	162
Öldungadeildin. Rannsóknarferð á Strandir árið 1983 Davíð Gíslason.....	164
Liprir pennar. Heima að heiman Helga Guðmundsdóttir	166

4. tbl. 2021

„Ég er afar þakklátur því að læknar treysti mér“ – Reynir Arngrímsson sjálfkjörinn formaður LÍ, þriðja kjörtímabilið Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	171
Að bæta göngugetu Páll E. Ingvarsson	175
Kviði á óvissutímum Þórgunnur Ársælsdóttir	177
Áhrif lyfsins fampridíns á skerta göngugetu sjúklinga með MS (Multiple Sclerosis) Björg Guðjónsdóttir, Haukur Hjaltason, Guðbjörg Þóra Andrésdóttir	179
Skynileg meðvitundarskerðing vegna lokunar á æð Percherons Brynhildur Thors, Ólafur Árni Sveinsson	186
Fréttasiðan	190
Úr penna stjórnarmanna LÍ. „Efling heilsugæslu“ - gamall frasi eða raunverulegt markmið? Jörundur Kristinsson	193
COVID-19 smitast inn í rannsóknir hér á landi, rétt við Sunnu Snædal, formann vísindasiðanefndar Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	194
Með fimm lyf í farteskinu og stefnir til Akureyrar, - Hákon Hákonarson tekinn tali Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	198
Meðhöndlar börn á mörkum lífs og dauða, Kristbjörg Sveinsdóttir á nýburadeild háskólasjúkrahússins á Skáni Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir 202	
Ritryjár Læknablaðsins 2018-2020, 160 manns hafa ritrynt fyrir blaðið síðustu þrjú ár Védís Skarphéðinsdóttir	205
Bref til blaðsins. COVID-19 og nýgengi krabbameina á Íslandi árið 2020 Helgi Birgisson, Hólmfríður Hilmarsdóttir, Runólfur Pálsson, Laufey Tryggvadóttir.....	214
Bref til blaðsins. Gæði fitu í mataræðinu hefur áhrif á heilsu okkar Jóhanna E. Torfadóttir, Hólmfríður Þorgeirsdóttir, Thor Aspelund	208
Lögfræði, 40. pistill. Meira um sjúkratryggingar Dögg Pálsdóttir.....	210
Doktorsvörn frá Háskóla Íslands: Harpa Viðarsdóttir	212
Dagur í lífi umdæmislæknis sóttvarna á höfuðborgarsvæðinu Sigríður Dóra Magnúsdóttir	213
Liprir pennar. Lífið í Svíþjóð Birgitta Birgisdóttir	222

5. tbl. 2021

Sænskir straumar á nýju Brjóstamiðstöðinni við Eiríksgötu Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	219
Tegund 2 sykursýki: vaxandi vandamál og nýjungar í lyfjameðferð Ragnar Danielsen	223
Eldgos og eittraðar lofttegundir Gunnar Guðmundsson	225
Algengi og nýgengi sykursýki 2 á Íslandi frá 2005 til 2018 Bolli Þórssón, Elías Freyr Guðmundsson, Gunnar Sigurðsson, Thor Aspelund, Vilmundur Guðnason	227
Rafskítustyls á höfuðborgarsvæðinu sumarið 2020 Sigrún Guðný Pétursdóttir, Jón Magnús Kristjánsson, Hjalti Már Björnsson.....	234
Fituæxli í hjarta - sjúkratilfelli Ása Unnur Bergmann, Helga Þórunn Óttarsdóttir, Björn Flygenring, Helgi Már Jónsson, Ingibjörg Jóna Guðmundsdóttir.....	240
Fréttasiðan	252
Úr penna stjórnarmanna LÍ. Þegar flæðið ræður för Guðrún Dóra Bjarnadóttir.....	247
Bref til blaðsins. Böluefni og bólusetningar gegn COVID-19 á Íslandi Ingileif Jónsdóttir.....	248
Fleiri börn í bráðainnlögn á BUGL vegna sjálfsvígshugsana, segir Bertrand Lauth Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	250

Endurnýja sjúkrastofnunina og vilja fleiri sérfræðilækna á Suðurland, - Sigurður Böðvarsson fer yfir sviðið Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	254
Öldungadeildin. Listin í starfi og leik. Theodór Skúlason yfirlæknir. Minning um lækni eftir 50 ár Ásgeir Theodórs.....	259
Frá Embætti landlæknis 38. pistill. Niðurtröppun lyfseðilsskyldra lyfja Ólafur B. Einarsson, Jón Steinar Jónsson	261
Bref til blaðsins. Er hugsanlegt samhengi á milli samdráttar í notkun á bensódíazepín-skyldum lyfjum og aukningar í notkun melatóníns og „off-label notkun“ guetiapíns? Sóley María Bogadóttir, Sólveig Dóra Magnúsdóttir.....	262
Doktorsvörn frá Háskóla Íslands: Helgi Kristinn Björnsson	264
Dagur í lífi læknis í Keflavík Ragnheiður Erla Magnúsdóttir.....	265
Liprir pennar. COVID-10-siðferðið Kristinn Tómasson	266

6. tbl. 2021

Víð verðum að stiga fram og segja frá, Aðalheiður Björgvinsdóttir í viðtali Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	271
Þverfagleg verkjameðferð á Landspítala Guðmundur Björnsson	275
Fagfólk til forystu Steinunn Þórðardóttir.....	277
Langtímaárangur viðgerða vegna hrönnunartengds miturlokuleka á Íslandi Árni Steinn Steinþórsson, Árni Johnsen, Martin Ingi Sigurðsson, Sigurður Ragnarsson, Tómas Guðbjartsson	279
Fjölbætt svæðisbundið verkjaheilkenni - yfirlitsgrein Kristján G. Guðmundsson	288
Fertug kona með hósta og brjóstverk - tilfelli mánaðarins Haukur Kristjánsson, Jón Gunnlaugur Jónasson, Per Martin Silverborn, Sigríður Ólína Haraldsdóttir, Tómas Guðbjartsson	297
Fréttasiðan	300
Úr penna stjórnarmanna LÍ. Stríðspreyta Salóme Arnardóttir.....	303
Vill sjá sama árangri náð með lyfjameðferð og skurðaðgerðum við offitu, rétt við Guðrínu Þuríði Höskuldsdóttur Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	304
Dagur í lífi læknis á sóttvarnarsviði Guðrún Aspelun	307
Vísindi eru okkar áhugamál segja Gunnar Guðmundsson og Elías S. Eyþórsson Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	308
Alþingiskosningar 2021. - Níu spurningar til 8 stjórnmalaflokka	311
Liprir pennar. Aldur Sigurður Guðmundsson	318

7/8. tbl. 2021

„Ég hef þungar áhyggjur af stöðunni“ – segir Ólafur Baldursson Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	337
Er það töluverð áskorun fyrir ráðherra að standa með Landspítala Þorbjörn Jónsson	327
Hernaður gegn einkarekstrinum hafinn Sigurbjörn Sveinsson.....	324
Sjúkraskrármál á Landspítala: Staða og framtíðarsýn Klara Katrín Friðriksdóttir, Jóhanna Gunnlaugsdóttir, Ragna Kemp Haraldsdóttir.....	331
„Það dundi yfir líkama og sál“: Reynsla einstaklinga í heilsueflandi móttöku heilsugæslu af sálrænum áföllum og heilsufarsvandamálum Rósika Gestsdóttir, Margrét Ólafía Tómasdóttir, Sigrún Sigurðardóttir.....	337
Óráð og hiti - sjaldgæf en hættuleg orsök - sjúkratilfelli Jón Magnús Jóhannesson, Hrönn Harðardóttir, Bjarni Guðmundsson, Gunnar Guðmundsson	345
Úr penna stjórnarmanna LÍ. Sundhöllin við Hringbraut og Sundskóli frú Svandísar Theodór Skúli Sigurðsson.....	352
Bref til blaðsins. Rannsókn á skimun fyrir krabbameinum í brjóstum kvenna 40-49 ára Laufey Tryggvadóttir, Álfheiður Haraldsdóttir, Ágúst I. Ágústsson, Elínborg J. Ólafsdóttir, Magnús Baldvinsson,	

Svanheiður Lóa Rafnsdóttir, Helgi Birgisson.....	353
<i>Leggur hnifinn á hilluna, Bjarni Torfason hjartalækni</i>	
Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	354
<i>Dagur í lífi læknanema í sumarafleysingum á bráðamóttökunni</i>	
Teitur Ari Theodórsson	357
<i>Varði doktorsritgerð við Háskóla Íslands í 30 stiga hita, Guðbjörg Jónsdóttir</i>	
Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	358
<i>„Við ætlum að fullmanna líðið og vinna leiki“ - rætt við</i>	
Markús Ingólf Eiríksson Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	360
<i>Öldungadeildin. Verndum geðheilsu háskólanema Helga Hannesdóttir</i>	363
<i>Bref til blaðsins. Lyffasaga og lyffarýni Anna Sigurðardóttir,</i>	
Eva Fanney Ólafsdóttir, Halla Laufey Hauksdóttir,	
Heimir Jón Heimisson	364
<i>85 nýir læknafræðingastarfar með fullt lækningaleyfi</i>	
Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	366
<i>Saga læknafræðingastarfar. Eugene Braunwald er enn að</i>	
Pórður Harðarson	368
<i>Lögfræði, 41. pistill. Heilbrigðiskerfið: þegar eitthvað fer úrskeiðis Dögg Pálsdóttir</i>	370
<i>Alþingiskosningar 2021. Heilbrigðisstarfsmenn svara spurningum</i>	371
<i>Alþingiskosningar 2021. - Niu spurningar til 8 stjórnmálaflokka</i>	373
<i>Liprir pennar. Á barmi lækningaleyfis Sólveig Bjarnadóttir</i>	378

9. tbl. 2021

<i>Heilbrigðiskerfið að hruni komið, segir Reynir Arngrímsson</i>	
Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	383
<i>Bráð vandamál Landspítala Martin Ingi Sigurðsson, Elías Sæbjörn Eypórssón,</i>	
Theódór Skúli Sigurðsson, Runólfur Pálsson	387
<i>Krabbameinsskimanir á krossgötum Agnes Smáradóttir</i>	389
<i>Einstaklingar sem nota vímuefni í æð á Íslandi Bjarni Össurarson Rafnar,</i>	
Magnús Haraldsson, Guðrún Dóra Bjarnadóttir	391
<i>Skimun fyrir krabbameinum í ristli og endaparmi - yfirlitsgrein Helgi Birgisson,</i>	
Elínborg J. Ólafsdóttir, Anna Sverrisdóttir, Sigurður Einarsson,	
Agnes Smáradóttir, Laufey Tryggvadóttir	398
<i>Annarrar gráðu gáttasleglarof orsakad af parasýmpatískri örvun meðhöndlað með</i>	
<i>brennsluáðgerð - sjúkratilfelli Hrafn Hlíðdal Þorvaldsson,</i>	
Kristján Guðmundsson, Sigfús Örvar Gizurarson	406
<i>Fréttasiðan</i>	414
<i>Úr penna stjórnarmanna LÍ. Einhæft einkepyskerfi Þórarinn Guðnason</i>	415
<i>Vandi sem þolir enga bið - það er mat Steinunnar Þórðardóttur</i>	
Guðrún Hálfánardóttir.....	416
<i>„Landspítali virkar ekki“ - viðtal við Kára Stefánsson</i>	
Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	418
<i>Æfði sig á sláturstykki í pappakassa, - Sigurgeir Kjartansson rekur sögu</i>	
<i>kviðsjáradgerða héraðs Jóhannes Tómasson</i>	422
<i>Svefnlyf, lyf með slævandi verkun og meðferð við svefnleysi</i>	
Sóley María Bogadóttir, Sólveig Dóra Magnúsdóttir	425
<i>Þýðingarmikið að sækja þekkingu til útlanda, segir formaður FAL, Árni Johnsen</i>	
Jóhannes Tómasson	426
<i>Læknafræðingastarfar láta rödd sína heyrast, segir nýr formaður FSL,</i>	
Theódór Skúli Sigurðsson Jóhannes Tómasson	427
<i>Dagur í lífi forseta læknaeildar. Cherrios í morgunmat og fiskispijót um kvöldið</i>	
Engilbert Sigurðsson	429
<i>Bref til blaðsins. Bráðaofnæmiskast er meðhöndlað með adrenalinu</i>	
Ari Víðir Axelsson, Gunnar Jónsson, Michael Clausen,	

Sigurveig P. Sigurðardóttir, Unnur Steina Björnsdóttir, Yrsa Björk Löve	430
<i>Bref til blaðsins. Árangur COVID-19 bólusetninga - mikið vill meira</i>	
Björn Rúnar Lúðvíksson	432
<i>Frá Embætti landlæknis, 39. pistill. Skömmtum lyffja og öryggi lyffjameðferðar</i>	
Aðalsteinn Guðmundsson, Ólafur B. Einarsson	435
<i>Alþingiskosningar 2021. Spurningar 7-9.</i>	436
<i>Liprir pennar. Stuðlað að framförum Mór Kristjánsson</i>	442

10. tbl. 2021

<i>Vantar geðlækna í 10 stöður á Landspítala, segir Nanna Briem</i>	
Jóhannes Tómasson	447
<i>Ávisanir á óþjóða aukast enn á höfuðborgarsvæðinu Andrés Magnússon</i>	451
<i>Litið um öxl í baráttunni við COVID-19 Sólrún Björk Rúnarsdóttir</i>	453
<i>Þróun lyffjaávisana á óþjóðalyf í heilsugæslu á árabílinu 2008 til 2017</i>	
Sigríður Óladóttir, Jón Steinar Jónsson, Margrét Ólafía Tómasdóttir,	
Hannes Hrafnkelsson, Emil Lárus Sigurðsson	455
<i>Breytingar í lungnavef á tölvusneiðmyndum sjúklinga með kórónuveirusjúkdóm</i>	
<i>2019 (COVID-19) Arnjóttur Björn Halldórsson, Gísli Þór Axelsson,</i>	
Helgi Már Jónsson, Jóhann Davíð Ísaksson, Hrönn Harðardóttir,	
Gunnar Guðmundsson, Sif Hansdóttir	460
<i>Gagnsemi serum-tryptasamælinga hjá sjúklingum með möguleg einkenni</i>	
<i>bráðaofnæmiskasts á bráðamóttöku 2011-2018 Karólína Hansen,</i>	
Hjalti Már Björnsson, María I. Gunnbjörnsdóttir	470
<i>Fréttasiðan</i>	474
<i>Úr penna stjórnarmanna LÍ. Af Basil Gimlet, læknanemum, stéttarvitund og</i>	
<i>samtöðu Þórdís Þorkelsdóttir</i>	479
<i>Doktorsvörn í skugga COVID-19, rætt við Huldu Hjartardóttur</i>	
Anna Ólafsdóttir Björnsson	480
<i>„Ég sæki stöðugt í mig veðrið,“ segir Hrafnhildur Soffía Guðbjörnsdóttir</i>	
Jóhannes Tómasson	482
<i>Nýjar áskoranir í kunnlegu umhverfi, - spjallað við</i>	
<i>Hildigunni Svavarsdóttur Snæfríður Ingadóttir</i>	484
<i>Bref til blaðsins. Þekking Íslendinga áhættuþætti krabbameina?</i>	
Niðurstöður nýrrar könnunar Birna Þórisdóttir, Sigrún Erla Einarisdóttir	488
<i>Bref til blaðsins. Gildi og markmið heimilislækna Jóhann Ágúst Sigurðsson,</i>	
Margrét Ólafía Tómasdóttir, Salóme Ásta Arnardóttir, Anna Stavdal	490
<i>Bref til blaðsins. Brjóstaheilsa á tímamótum Ólöf Kristjana Bjarnadóttir,</i>	
Svanheiður Lóa Rafnsdóttir	493
<i>Lögfræði, 42. pistill. Launaseðillinn Dögg Pálsdóttir</i>	494
<i>Dagur í lífi heimilislækna. Með margar vekjaralukkur í viðbragðsstöðu</i>	
Sigurveig Margrét Stefánsdóttir	495
<i>Saga læknafræðingastarfar. Að bólusetja heimsálfu Þórður Harðarson</i>	496
<i>Öldungadeildin. 4S í rúman aldarfórðing Guðmundur Þorgeirsson</i>	498
<i>Aldarmímung. Þorbjörg Magnúsdóttir. Brautryðjandi í svæfingalækningum</i>	
<i>á Íslandi Ólafur Jónsson</i>	501
<i>Liprir pennar. Um daginn og veginn Davíð Gíslason</i>	502

11. tbl. 2021

<i>Sjúkratryggingar neita að niðurgreiða ristilspeglanir sem Helgi Birgisson gerir</i>	
Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	497
<i>6. október: Sögulegur dagur í baráttunni gegn malaríu Mór Kristjánsson</i>	511
<i>Hvernig skynjum við sársauka? Nóbelsverðlaunin í lífeðlis- og læknafræði</i>	
2021 Elías Ólafsson	513

Útköll Slysavarnafélagsins Landsbjargar, vegna slysa og bráðra veikinda, á árunum 2017-2018 Ragna Sif Árnadóttir, Hjalti Már Björnsson	515
Þættir sem hafa áhrif á ákvörðun lækna um lyfjameðferð: Ramsókn í heilsugæslu á Íslandi Yrsa Ívarsdóttir, Jón Steinar Jónsson, Kristján Linnet, Anna Bryndís Blöndal	522
Meðferð gjörgæslusjúklinga með sjálfsprottanar innanskúmsblæðingar - yfirlitsgrein Eyrún Arna Kristinsdóttir, Sigrún Ásgeirsdóttir, Halldór Skúlason, Aron Björnsson, Vilhjálmur Vilmarsson, Kristinn Sigvaldason	529
Fréttasiðan	524
Úr penna stjórnarmanna LÍ. Er drengilegt að bólusetja eingöngu stúlkur við HPV? Jörundur Kristinsson	537
Slysadist til að verða læknir en „ég finn mjög sterkt að ég er á réttu hillu“ - rætt við Hildi Jónsdóttur Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	538
„Forstjórastóllinn ómissandi en ekki sá sem situr þar“ – segir Páll Matthíasson Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	540
Félag læknanna. MeToo - og hvað geta lækningar gert í því? Hjördís Ásta Guðmundsdóttir	543
Kallar 1000 Íslendinga inn í migrenirannsókn. Ólafur Árni Sveinsson stýrir henni Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	544
Óvissan felldi Domus. Jón Gauti Jónsson framkvæmdastjóri gagnrýnir stjórnsýsluna Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	546
Bref til blaðsins. Vitundarvakning um sjúklalyfjanotkun - viðhöldum góðum árangri Anna Margrét Halldórsdóttir, Þórólfur Guðnason	549
Málþing FÁSL um lækningar í bókmenntum Vilhelmina Haraldsdóttir	550
Öldungadeildin. Sturlungaferð Helga M. Ögmundsdóttir, Óttar Guðmundsson	553
Bref til blaðsins. Lækningar og björgunarstjór Jón Baldursson	555
Frá Lyffastofnun. Allar „hinar“ aukaverkanirnar sem eru tilkynntar til Lyffastofnunar Guðrún Stefánsdóttir, Elín I. Jacobsen, Hrefna Guðmundsdóttir	557
Dagur í lífi ofnæmislæknis Yrsa Löve	559
Starfsmannabreytingar hjá Læknafélaginu. Dögg tekur við af Sólveigu og Ingvar bætist í hópi Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	561
Nýr bústaður Læknafélagsins. Höfðabrekka við Hreðavatn Védís Skarphéðinsdóttir	561
Liprir pennar. Upprisa Þingeyings á nýjum tímum Magni S. Jónsson	562

12. tbl. 2021

Augnælknun hefur fækkað og aðgerðum fjölgað á Landspítala Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	567
Insúlín í 100 ár Arna Guðmundsdóttir	571
Hvernig komumst við út úr COVID-19? Þórólfur Guðnason	573
Sjúkdómsgreiningar, endurhæfing og þróun örorku 2000-2019 Ólafur Ó. Guðmundsson, Guðmundur Hjaltalín, Haukur Eggertsson, Þóra Jónsdóttir	575
Langtímaáhrif brunaáverka á heilsu fullorðinna einstaklinga: lýsandi þversniðskönnun Lovísa Baldursdóttir, Sigríður Zoëga, Gunnar Auðólfsson, Vigdís Friðriksdóttir, Sigurður Ýmir Sigurjónsson, Brynja Ingadóttir	581
Faglegir mannkostir lækna og vinnuumhverfi Svanur Sigurbjörnsson, Vilhjálmur Árnason	590
Risafurmuæðabólga - sjúkratilfelli með drepi í hársverði og skyndiblinndu Berglind Árnadóttir, Gerður Gröndal, Þórður Tryggvason, Björn Guðbjörnsson	597
Læknadagar - dagskrá	603
Fréttasiðan	604

Úr penna stjórnarmanna LÍ. „Nagyon köszönöm szépen mindenkinék“ Guðrún Dóra Bjarnadóttir	607
Læknar þekki þankagang sinn. Þetta segir Gunnar Thoraren læknir Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	608
Mikilvægt að stjórna álagi á breytingatímum segir Margrét Ólafía, heimilislæknir, lektor og nýr formaður FÍH Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	610
LR biður eftir skýrum línunum frá yfirvöldum. Guðmundur Örn er starfandi formaður Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	611
Vert að sinna stjórnunarstörfum til að hafa áhrif á forgangsroðunina segir Heidi Stensmyren Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	612
Lyflæknaþing 2021. Nýta megi heilbrigðiskerfið betur og auka samvinnu Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	614
Bókadómur. Læknirinn í Englaverksmiðjunni. Saga Moritz Halldórssonar Ragnheiður Ingibjörg Bjarnadóttir	616
Bókadómur. 11.000 volt, þroskasaga Guðmundar Felix Jóhann Róbertsson	616
Bókadómur. Gilgameskviða Óttar Guðmundsson	617
Bref til blaðsins. Skortur á legurými fyrir bráðveika á Landspítala Elías Sæbjörn Eypósson, Elísabet Guðmundsdóttir, Kristlaug Helga Jónasdóttir, Runólfur Pálsson	619
Fjöldi sjúkrarúma á Íslandi miðað við nágrannaþjóðirnar Ingvar Freyr Ingvarsson	621
Öldungadeildin. Teirir dauðir Skotar og kattarhræ Magnús Jóhannsson	623
Dagur í lífi læknis á Egilsstöðum Anna Mjöll Matthíasdóttir	625
Liprir pennar. Faraldur tuttugustu aldarinnar Sigurpáll S. Scheving	626

Myndir á kápu 2021

1. tbl. Málverk Guðmundar Karls Ásbjörnssonar af Kristínu Ólafsdóttur,
fyrstu konunni í læknastétt - mynd/Kristinn Ingoarsson
2. tbl. Læknadagar 2021 - myndir/Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir
3. tbl. TAVI-aðgerð á Landspítala - mynd/Tómas Guðbjartsson
4. tbl. Læknanemar 1958 - mynd/Bergþóra Sigurðardóttir
5. tbl. Gígaröðin í Geldingadölum - mynd/Margrét E. Laxness
6. tbl. Hjarta – í miturlokuaðgerð á Landspítala - mynd/ Ragnar Th. Sigurðsson
- 7./8. tbl. Sjúkratilfelli úr Læknablaðinu frá 1917
9. tbl. Kári Stefánsson - mynd/Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir
10. tbl. Bleikur október - mynd/Dorkell Þorkelsson
11. tbl. Björgun í Geldingadölum - mynd/Ragnar Th. Sigurðsson
12. tbl. Sykursýki, Lila Moss gengur eftir tiskusýningarpalli með insúlindælu
á lærinu - mynd/Getty-myndabankinn

FYLGIRIT 2021

Fylgirit 105 Bráðadagurinn 6. mars 2021

dagskrá, ágríp
Vefútgáfa

Fylgirit 106 Vísindi á vordögum 2021, þing Landspítala

dagskrá, ávarp Magnúsar Gottfredssonar,
ávarp Rósu Bjarkar Barkardóttur, ágríp
Vefútgáfa

Fylgirit 107 Þing Félags íslenskra geðlækna 2021

dagskrá, ágríp,
Vefútgáfa

Fylgirit 108 Þing Félags íslenskra lyflækna 2021

dagskrá, ágríp,
Vefútgáfa

Höfundaskrá 2021

A

Aðalsteinn Guðmundsson	IX-435
Agnes Sigríður Agnarsdóttir	II-67
Agnes Smáradóttir	IX-389, 398
Alma Dagbjört Möller	I-45, III-158
Andrés Magnússon	X-451
Anna Ólafsdóttir Björnsson	X-480
Anna Bryndís Blöndal	XI-522
Anna Margrét Halldórsdóttir	XI-549
Anna Mjöll Mathíasdóttir	XII-625
Anna Sigríður Ólafsdóttir	II-106
Anna Sigurðardóttir	VII/VIII-364
Anna Stավdal	X-490
Anna Sverrisdóttir	IX-398
Anna María Þórðardóttir	I-17
Ari Víðir Axelsson	IX-430
Arna Guðmundsdóttir	XII-571
Arnljótur Björn Halldórsson	X-460
Arnór Víkingsson	II-63
Aron Björnsson	XI-529

Á

Ágúst I. Ágústsson	VII/VIII-353
Álfheiður Haraldsdóttir	VII/VIII-353
Árni Johnsen	III-123, VI-279, VII/VIII-371
Árni Steinn Steinþórsson	VI-279
Ása Unnur Bergmann	V-240
Ásdís Kristjánsdóttir	I-24
Ásgeir Theodórs	V-259
Ástríður Stefánsdóttir	II-65

B

Berglind Árnadóttir	XII-597
Berglind Lilja Guðlaugsdóttir	III-137
Birgitta Birgisdóttir	IV-222
Birna Varðardóttir	II-106
Birna Þórisdóttir	X-488
Bjarni Guðmundsson	VII/VIII-345
Bjarni Össurarson Rafnar	IX-391
Björg Guðjónsdóttir	IV-179
Björn Flygenring	V-240
Björn Guðbjörnsson	XII-597
Björn Rúnar Lúðvíksson	VII/VIII-371, IX-432
Bolli Þórssón	V-227
Brynhildur Thors	IV-186
Brynja Ingadóttir	XII-581

D

Davíð Gíslason	II-78, III-130, III-164, X-502
Dögg Pálsdóttir	I-48, IV-210, VII/VIII-370, X-494

E

Einar G. Pétursson	II-78
Einar Þór Þórarinnsson	VII/VIII-372
Elías Freyr Guðmundsson	V-227

Elías Ólafsson	XI-513
Elías Sæbjörn Eyþórsson	IX-387, XII-619
Elín Broddadóttir	II-67
Elín Freyja Hauksdóttir	II-103
Elín I. Jacobsen	III-151, XI-557
Elínborg J. Ólafsdóttir	VII/VIII-353, IX-398
Elisabet Benedíks	I-17
Elisabet Guðmundsdóttir	XII-619
Elisabet Margeirsdóttir	II-106
Emil Lárus Sigurðsson	X-455
Engilbert Sigurðsson	IX-429
Eva Fanney Ólafsdóttir	VII/VIII-364
Eyrún Arna Kristinsdóttir	XI-529

G

Gerður Gröndal	XII-597
Gísli Þór Axelsson	X-460
Gréta Jakobsdóttir	II-106
Guðbjörg Þóra Andrésdóttir	IV-179
Guðbjörg Pálsdóttir	VII/VIII-372
Guðmundur Björnsson	VI-275
Guðmundur Hjaltalín	XII-575
Guðmundur Þorgeirsson	X-498
Guðrún Aspelund	VI-307
Guðrún Dóra Bjarnadóttir	V-247, IX-398, XII-607
Guðrún Hálfánardóttir	IX-416
Guðrún Stefánsdóttir	III-151, XI-557
Gunnar Auðólfsson	XII-581
Gunnar Guðmundsson	V-225, VII/VIII-345, X-460
Gunnar Jónasson	IX-430
Gunnar Mýrdal	I-24
Gunnar Sigurðsson	V-227
Gunnhildur Arna Gunnarsdóttir	I-3, 28, 32, 36, 40, 42, II-55, 86, 90, 94, 98, 100, III-115, 144, 148, 152, 154, IV-171, 190, 194, 198, 202, V-219, 244, 250, 254, VI-271, 297, 300, 304, 308, VII/VIII-323, 350, 354, 358, 360, 366, IX-383, 414, 418, X-476, XI-507, 534, 538, 540, 544, 546, 561, XII-567, 604, 608, 610, 612, 614, 611

H

Halla Laufey Hauksdóttir	VII/VIII-364
Halldór Skúlason	XI-529
Hannes Hrafnkelsson	X-455
Hannes Petersen	I-35
Haukur Eggertsson	XII-575
Haukur Hjaltason	IV-179
Haukur Kristjánsson	VI-297
Heimir Jón Heimisson	VII/VIII-364
Helga Guðmundsdóttir	III-166
Helga Hannesdóttir	VII/VIII-363
Helga Þórunn Óttarsdóttir	V-240
Helga Ágústa Sigurjónsdóttir	I-7
Helga M. Ögmundsdóttir	XI-553
Helgi Birgisson	IV-206, VII/VIII-353, IX-398
Helgi Már Jónsson	V-240, X-460
Helgi Kristjánsson	II-74
Hjalti Már Björnsson	V-234, X-470, XI-515

Hjalti Guðmundsson	III-123
Hjördís Ásta Guðmundsdóttir	XI-543
Hjörtur Gíslason	III-137
Hólmfríður Hilmarsdóttir	IV-206
Hólmfríður Þorgeirsdóttir	IV-208
Hrafn Hliðdal Þorvaldsson	IX-406
Hrefna Guðmundsdóttir	III-151, XI-557
Hrönn Harðardóttir	VII/VIII-345, X-460
Hugrún Lilja Ragnarsdóttir	III-157
Högni Óskarsson	I-54

I

Indriði Einar Reynisson	II-89
Ingibjörg Jóna Guðmundsdóttir	III-123, V-240
Ingibjörg Gunnarsdóttir	III-137
Ingibjörg Hjaltadóttir	I-11
Ingileif Jónsdóttir	III-119, V-248
Ingvar Freyr Ingvarsson	XII-621

J

Jóhann Davíð Ísaksson	X-460
Jóhann Róbertsson	XII-616
Jóhann Ágúst Sigurðsson	X-490
Jóhanna Gunnlaugsdóttir	VII/VIII-331
Jóhanna E. Torfadóttir	IV-208
Jóhannes Tómasson	IX-422, 426, 427, X-447, 482
Jón Baldursson	XI-555
Jón Magnús Jóhannesson	VII/VIII-345
Jón Gunnlaugur Jónasson	VI-297
Jón Steinar Jónsson	V-261, X-455, XI-522
Jón Magnús Kristjánsson	V-234
Jón Friðrik Sigurðsson	II-67
Jörundur Kristinsson	IV-193, XI-537

K

Karl G. Kristinsson	VII/VIII-372
Karólína Hansen	X-470
Katrín Júniana Lárusdóttir	III-123
Klara Katrín Friðriksdóttir	VII/VIII-331
Kristinn Sigvaldason	XI-529
Kristinn Tómasson	V-266
Kristján Guðmundsson	III-159
Kristján Guðmundsson	IX-406
Kristján G. Guðmundsson	VI-288
Kristján Linnét	XI-522
Kristján Sigurðsson	III-160
Kristlaug Helga Jónasdóttir	XII-619
Kristófer Þorleifsson	II-108

L

Laufey Tryggvadóttir	IV-206, VII/VIII-353, IX-398
Leifur Franzson	III-137
Lilja Sigrún Jónsdóttir	I-49
Lovísa Baldursdóttir	XII-581

M

Magni Sigurjón Jónsson	XI-562
Magnús Baldvinsson	VII/VIII-353
Magnús Haraldsson	IX-391
Magnús Helgi Jóhannsson	XII-623
Magnús R. Jónasson	I-46
Már Kristjánsson	II-97, IX-442, XI-511
María I. Gunnbjörnsdóttir	X-470
Margrét Sigurðardóttir	I-24
Margrét Ólafía Tómasdóttir	VII/VIII-337, X-455, X-490
Martin Ingi Sigurðsson	III-123, VI-279, IX-387
Michael Clausen	IX-430

Ó

Ólafur B. Einarsson	III-158, V-261, IX-435
Ólafur Ó. Guðmundsson	XII-575
Ólafur Jónsson	X-501
Ólafur Samúelsson	I-9
Ólafur Árni Sveinsson	II-74, IV-186
Ólöf Kristjana Bjarnadóttir	X-493
Óttar Guðmundsson	XI-553, XII-617

P

Páll Biering	I-11
Páll E. Ingvarsson	IV-175
Paul M. Salkovskis	II-67
Per Martin Silverborn	VI-297
Rafn Benediktsson	III-121

R

Ragna Sif Árnadóttir	XI-515
Ragna Kemp Haraldsdóttir	VII/VIII-331
Ragnar Danielsen	V-223
Ragnheiður Ingibjörg Bjarnadóttir	XII-616
Ragnheiður Erla Magnúsdóttir	V-265
Reynir Tómas Geirsson	I-24, II-104
Reynir Arngrímsson	I-31
Rósika Gestsdóttir	VII/VIII-337
Runólfur Pálsson	IV-206, IX-387, XII-619

S

Salóme Ásta Arnadóttir	VI-303, X-490
Sanda B. Franks	VII/VIII-371
Sif Hansdóttir	X-460
Sigfús Örvar Gizurarson	IX-406
Sigríður Lára Guðmundsdóttir	II-106
Sigríður Ólína Haraldsdóttir	VI-297
Sigríður Dóra Magnúsdóttir	IV-213
Sigríður Óladóttir	X-455
Sigríður Zoëga	XII-581
Sigrún Ásgeirsdóttir	XI-529
Sigrún Elva Einarsdóttir	X-488
Sigrún Jónsdóttir	VII/VIII-372
Sigrún Ólafsdóttir Flóvenz	II-67

Sigrún Guðný Pétursdóttir	V-234
Sigrún Sigurðardóttir	VII/VIII-337
Sigurbjörg Sigurgeirsdóttir	I-17
Sigurbjörn Sveinsson	VII/VIII-329
Sigurður Guðmundsson	VI-318
Sigurður Ragnarsson	VI-279
Sigurður Ýmir Sigurjónsson	XII-581
Sigurpáll S. Scheving	XII-626
Sigurður Einarsson	IX-398
Sigurveig Þ. Sigurðardóttir	IX-430
Sigurveig Margrét Stefánsdóttir	X-495
Snædís Inga Rúnarsdóttir	III-157
Snæfríður Ingadóttir	X-484
Sóley María Bogadóttir.....	V-262, IX-425
Sólrún Björk Rúnarsdóttir	X-453
Sólveig Bjarnadóttir	VII/VIII-378
Sólveig Dóra Magnúsdóttir	V-262, IX-425
Steinunn Þórðardóttir	VI-277
Sturla Brynjólfsson.....	II-67
Svanheiður Lóa Rafnsdóttir.....	VII/VIII-353, X-493
Svanur Sigurbjörnsson	XII-590
Svava Engilbertsdóttir	III-137

T

Teitur Ari Theodórsson	VII/VIII-357
Theódór Skúli Sigurðsson	VII/VIII-352, IX-387
Thor Aspelund.....	IV-208, V-227
Tómas Guðbjartsson.....	III-123, VI-279
Tryggvi Ásmundsson.....	II-78, III-130

U

Unnsteinn Ingi Júlíusson.....	II-110
Unnur Steina Björnsdóttir.....	IX-430

V

Vaka Rögnvaldsdóttir	II-106
Védís Skarphéðinsdóttir.....	IV-205, XI-561
Vigdís Friðriksdóttir	XII-581
Vilhelmína Haraldsdóttir	XI-550
Vilhjálmur Árnason	XII-590
Vilhjálmur Vilmarsson	XI-529
Vilmundur Guðnason.....	V-227

Y

Yrsa Ívarsdóttir.....	XI-522
Yrsa Björk Löve.....	IX-430, XI-559

Þ

Þorbjörn Jónsson	VII/VIII-327
Þóra Jónsdóttir	XII-575
Þórarinn Gíslason.....	III-130
Þórarinn Guðnason.....	III-147, IX-415
Þórdís Þorkeldsdóttir	X-479
Þórður Harðarson	III-162, VII/VIII-368, X-496
Þórður Tryggvason	XII-597
Þórgunnur Ársælsdóttir.....	IV-177
Þórólfur Guðnason	XI-549, XII-573